

ΑΠΟΨΕΙΣ

Αργύρης Αργυριάδης

Μια γενιά, ένα Πολυτεχνείο και «πολλά μηνύματα»

21/11/2022 18:00

f FACEBOOK

t TWITTER

c COMMENTS

49 χρόνια μετά και η «εξέγερση του πολυτεχνείου» όχι μόνον συνεχίζει να «εορτάζεται», αλλά και να προκαλεί έντονες συζητήσεις στο δημόσιο διάλογο. Μία από τις περιόδους που η ελληνική ιστοριογραφία δεν έχει ασχοληθεί επισταμένως συνεχίζει να χάνεται μεταξύ της αχλύος του μύθου και του φωτός της ιστορίας. Για ποιο λόγο συμβαίνει τούτο; Μπορεί σήμερα μια επέτειος να νοηματοδοτεί κάτι νέο; Και σε κάθε περίπτωση ποια η πραγματική συμβολή των γεγονότων του 1973 σε όσα ακολούθησαν;

Πρώτα - πρώτα να εντάξουμε τα γεγονότα στο ιστορικό τους πλαίσιο. Η εξέγερση του Νοέμβρη του 1973 δεν είχε σημείο αναφοράς μόνον το Πολυτεχνείο της Αθήνας. Ταυτόχρονες εξεγέρσεις υπήρξαν και στα τρία άλλα πανεπιστήμια που υπήρχαν τότε, στη Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και στα Ιωάννινα. Οι αντιδράσεις αυτές δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία, αλλά η απόληξη μιας διαδικασίας που είχε ξεκινήσει στο φοιτητικό κίνημα ήδη από τις αρχές του 1972 με τη συγκρότηση των Φοιτητικών Επιτροπών Αγώνα (ΦΕΑ), που αμφισβητούσαν ανοιχτά τα διορισμένα από τη χούντα διοικητικά συμβούλια των φοιτητικών συλλόγων. Η πρώτη μαζική διαμαρτυρία ήταν στις 21 Φεβρουαρίου 1973, όταν 4.000 φοιτητές κατάλαβαν το κτίριο της Νομικής Αθηνών, στην οδό Σόλωνος, με σφεαστάτο αίτημα την ανάκτηση των δημοκρατικών ελευθεριών.

Τελικά, οι ανωτέρω αντιδράσεις και η εξέγερση του πολυτεχνείου «έριξαν» τη χούντα; Προφανώς όχι. Η χούντα έπεσε οκτώ περίπου μήνες αργότερα, εγκληματώντας στην Κύπρο. Ωστόσο, η εξέγερση του πολυτεχνείου αφύπνισε την αφιονισμένη κοινωνία και επιτάχυνε τις εξελίξεις. Όπως παραδόξως, 49 χρόνια μετά, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε στην ανωτέρω εξιστόρηση. Η ανερμάτιστη αριστερά εξακολουθεί να φαντασιώνεται ανατροπές που ουδέποτε συνέβησαν από ένα κίνημα που άργησε να αφυπνιστεί.

Για ποιο λόγο, όμως, έχουμε ανάγκη να εορτάζουμε το «Πολυτεχνείο»; Πρώτον, για το λόγο που μόλις αναφέρθηκε. Για να ενθυμούμαστε ότι η πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας συμβίβαστηκε επί μακρόν με ένα ανελεύθερο καθεστώς. Λίγοι ήταν αυτοί που αντιστάθηκαν στην πράξη και διέσωσαν τη συλλογική τιμή μας. Εάν κατανοούμε επαρκώς την ιστορία μας αποφεύγουμε να κάνουμε τα ίδια λάθη. Δεύτερον, διότι έχουμε ανάγκη συμβόλων και συμβολισμών. Και η κορυφαία και πλέον συμβολική από όλες τις αντιστασιακές ενέργειες κατά της δικτατορίας ήταν αυτή. Τρίτον, γιατί τα νιάτα είναι ακαταμάχητα. Και όλοι θέλουμε να εγκιβωτισθούμε στη χρονοκάψουλα της αγωνιστικής μας νιότης.

Ποιο, όμως, είναι το μήνυμα του Πολυτεχνείου του 1973 εν έτη 2022; Ακούγοντας τους πολιτικούς μας ταγούς κατανοείς ότι αυτοί κατανοούν κάτι που όλοι οι άλλοι δυσκολευόμαστε να αντιληφθούμε. Κάθε χρόνο, τα ίδια πρόσωπα μιλάνε για το περιλάλητο «μήνυμα του Πολυτεχνείου». Η μόνη διαφοροποίησή τους είναι στον αριθμό. Άλλοι «διαβάζουν» πολλά μηνύματα, άλλοι μόνον ένα.

Το μόνον σίγουρο είναι ότι εάν πράγματι έλαβαν το μήνυμα μάλλον δεν το διάβασαν. Ειδήλλως, δεν εξηγείται η διαρκής αποτυχία τους να ανταποκριθούν σε τούτο το «επιτακτικό μήνυμα», μολονότι μόνον αυτοί το αντιλαμβάνονται. Εάν πραγματικά, όμως, τιμούσαμε την επέτειο του Πολυτεχνείου θα έπρεπε να συζητάμε σήμερα για την ποιότητα του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Οι ατομικές ελευθερίες παραμένουν ζητούμενο. Τότε υπονομεύονταν από το χωροφύλακα και το λογοκρινόμενο τύπο σήμερα υπονομεύονται από τα αρπακτικά (predator) των υποκλοπών, τον κτηνισμό του Τύπου, τον ασφυκτικό έλεγχο των μέσων ενημέρωσης από επιχειρηματικά συμφέροντα που επιδιώκουν προνομιακές σχέσεις με το δημόσιο, την ασύμμετρη πληροφόρηση, την υποταγή της πολιτικής εξουσίας στο τραπεζικό κεφάλαιο κ.λπ.

Τέλος, ένα ερώτημα εξακολουθεί να παραμένει αναπάντητο. Ποια η συμβολή της «γενιάς του Πολυτεχνείου» στη μεταπολιτευτική Ελλάδα; Σε ποιο βαθμό ανταποκρίθηκε στα «ιδεώδη της εξέγερσης»; Μήπως έβαλε ψηλά τον πήχη και πέρασε από κάτω; Από το 1981 μέχρι το 2015 τούτη τη χώρα κυβέρνησε η «γενιά του πολυτεχνείου». Τρεις πρωθυπουργοί, εκατοντάδες υπουργοί, βουλευτές, διοικητές οργανισμών αλλά και δημοσιογράφοι, τραπεζίτες και επιχειρηματίες. Επέτειος, λοιπόν, ώρα απολογισμού. Και αυτό είναι «ηχηρό» μήνυμα ...

Δημοσιεύθηκε στη "ΜτΚ" στις 20.11.2022

Δημοφιλείς Απόψεις

Θόδωρος Χατζηπαντελής

ΗΠΑ

19/11/2022 15:00

Νίκος Οικονόμου

Αμβούργο-Θεσσαλονίκη 2-0...

20/11/2022 18:30

Σταύρος Κουμμεντάκης

Κοινωνία (-Συγκρισιμότητα) επί μετοχών της ΑΕ

21/11/2022 10:57

Χρήστος Μάτης

Ο Κώστας, ο Μίμης και η Μαρία

22/11/2022 11:00

Μιχάλης Αλεξανδρίδης

Ο χειμώνας άργησε, αλλά έρχεται να μας παγώσει

20/11/2022 19:49

Κώστας Μπλιάτσας

Με ακονισμένο βλέμμα

20/11/2022 23:00

Σύνθη Σάπικα

Σε βλέπω

22/11/2022 19:00